

12.05.2014 Аналіз регуляторного впливу проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про електронний цифровий підпис»

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про електронний цифровий підпис» (далі – проект Закону) розроблений Міністерством юстиції України, Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України з метою удосконалення державного регулювання у сфері електронного цифрового підпису, контролю за додержанням законодавства про електронний цифровий підпис, а також реформування законодавства у сфері використання інфраструктури відкритих ключів та надання електронних довірчих послуг з урахуванням досвіду Європейського Союзу.

1. Визначення та аналіз проблеми, яку буде розв'язано шляхом державного регулювання.

Система електронного цифрового підпису в Україні пройшла тривалий шлях становлення та розвитку. Протягом дії Закону України «Про електронний цифровий підпис» актами Кабінету Міністрів України створювалися умови для вжиття заходів щодо посилення ефективності використання електронного цифрового підпису. З метою удосконалення державного регулювання та контролю за додержанням законодавства про електронний цифровий підпис, а також реформування законодавства у сфері використання інфраструктури відкритих ключів та надання електронних довірчих послуг виникла необхідність розробити проект Закону.

Шляхами досягнення зазначеної мети є:

1) внесення змін до Закону України «Про електронний цифровий підпис» (розділ I проекту Закону), що узгоджуються із положеннями Законів України «Про адміністративні послуги», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», передбачивши, зокрема:

строк проведення акредитації центрів сертифікації ключів, термін дії свідоцтв про таку акредитацію, процедуру акредитації центрів сертифікації ключів, створюваних органами державної влади;

здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства у сфері послуг електронного цифрового підпису;

2) викладення в новій редакції Закону України «Про електронний цифровий підпис» зі зміною його назви на Закон України «Про електронний підпис та електронні довірчі послуги» (розділ II проекту Закону), передбачивши, зокрема:

проведення єдиної та ефективної державної політики у сфері надання електронних довірчих послуг та використання електронного підпису в Україні;

розширення переліку та диференціацію послуг, що надаються з використанням удосконаленого електронного підпису, введення поняття електронних довірчих послуг, до складу яких входять послуги в електронній формі з надання засобів електронного підпису, електронної позначки часу; перевірку удосконаленого електронного підпису чи штампа, накладеного на електронні дані; зберігання, отримання електронних даних; автентифікацію інформаційно-телекомунікаційних систем та веб-сайтів, а також послуг зі створення та обслуговування сертифікатів ключів для

удосконалених електронних підписів;

встановлення вимог до надійних засобів створення та перевірки кваліфікованих електронного підпису та електронного штампа;

встановлення різних видів юридичної відповідальності за порушення прав суб'єктів, які отримують чи надають електронні довірчі послуги, та визначення гарантій забезпечення відшкодування збитків, що можуть бути завдані суб'єктам, які отримують, надають електронні довірчі послуги, чи третім особам;

визнання в Україні іноземних електронних підписів та їх сертифікатів відкритих ключів, що використовуються при наданні юридично значимих електронних послуг резидентам України.

2. Обґрунтування необхідності прийняття регуляторного акта.

Стрімкий розвиток суспільних відносин та ринкової економіки зобов'язує постійно переглядати нормативно-правове забезпечення державного регулювання та контролю за дотриманням законодавства про електронний цифровий підпис.

Прийняття Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про електронний цифровий підпис» сприятиме:

забезпеченню реалізації державної політики з питань використання електронного цифрового підпису;

створенню сприятливих умов для розвитку та функціонування сфери надання електронних довірчих послуг та використання електронного підпису;

забезпеченню рівних можливостей для доступу до надання електронних довірчих послуг та захисту прав їх суб'єктів.

3. Визначення цілей державного регулювання.

Для удосконалення правових засад використання електронного цифрового підпису в проекті Закону (розділ I проекту Закону) пропонується, зокрема, узгодити між собою положення Закону України «Про електронний цифровий підпис» з положеннями Законів України «Про адміністративні послуги», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

Для проведення єдиної та ефективної державної політики у сфері надання електронних довірчих послуг та використання електронного підпису, запобігання монополізації та створення умов розвитку добросовісної конкуренції у сфері надання електронних довірчих послуг; забезпечення контролю за прозорістю та відкритістю у сфері надання електронних довірчих послуг; сприяння інтеграції України у світовий електронний інформаційний простір пропонується, зокрема, викласти Закон України «Про електронний цифровий підпис» у новій редакції зі зміною його назви на Закон України «Про електронний підпис та електронні довірчі послуги» (розділ II проекту Закону).

4. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення встановлених цілей.

Застереження «статус-кво» матиме наслідком звинувачення в бездіяльності чи консерватизмі. Законодавство у сфері використання електронного цифрового підпису містить ряд недоліків, які знижують ефективність державного регулювання.

Відсутність правових засад до використання всіх можливостей інфраструктури відкритих ключів для розбудови та ефективного функціонування електронних довірчих послуг, у тому числі адміністративних послуг в електронному вигляді, зумовлює необхідність реформування

законодавства у сфері електронного цифрового підпису.

5. Аргументування переваги обраного способу досягнення встановлених цілей.

Прийняття Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про електронний цифровий підпис» забезпечить удосконалення нормативно-правового регулювання реалізації державної політики з питань використання електронного цифрового підпису та створення відповідної нормативно-правової бази, що стане початком наступного етапу розвитку відносин, які виникають при наданні електронних довірчих послуг.

6. Описання механізму і заходів, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми шляхом прийняття регуляторного акта.

Для розв'язання визначених проблем пропонується:

1) внести зміни до Закону України «Про електронний цифровий підпис» (розділ I проекту Закону), зокрема:

розширити глосарій, який висвітлено у статті 1 проекту Закону;

деталізувати правовий статус електронного цифрового підпису;

встановити умови та порядок надання послуги фіксування часу;

регламентувати процедуру реєстрації центрів сертифікації ключів, засвідчувальних центрів у центральному засвідчувальному органі;

визначити строк проведення акредитації центрів сертифікації ключів, термін дії свідоцтв про таку акредитацію, процедуру акредитації центрів сертифікації ключів, створюваних органами державної влади;

визначити, які саме ідентифікаційні дані потрібно вносити в сертифікат відкритого ключа;

переглянути функції та повноваження центрального засвідчувального органу, визначити особливості надання послуг електронного цифрового підпису центральним засвідчувальним органом;

створити умови для здійснення державного нагляду за додержанням вимог законодавства у сфері електронного цифрового підпису;

2) викласти Закон України «Про електронний цифровий підпис» зі зміною його назви на Закон України «Про електронний підпис та електронні довірчі послуги» (розділ II проекту Закону) у новій редакції, передбачивши, зокрема:

розширення переліку та диференціацію послуг, що надаються з використанням удосконаленого електронного підпису, введення поняття електронних довірчих послуг, до складу яких входять послуги в електронній формі з надання засобів електронного підпису, електронної позначки часу; перевірку удосконаленого електронного підпису чи штампа, накладеного на електронні дані; зберігання, отримання електронних даних; автентифікацію інформаційно-телекомунікаційних систем та веб-сайтів, а також послуг зі створення та обслуговування сертифікатів ключів для удосконалених електронних підписів;

встановлення вимог до надійних засобів створення та перевірки кваліфікованих електронного підпису та електронного штампа;

встановлення різних видів юридичної відповідальності за порушення прав суб'єктів, які отримують чи надають електронні довірчі послуги, та визначення гарантій забезпечення відшкодування збитків, що можуть бути завдані суб'єктам, які отримують, надають електронні

довірчі послуги, чи третім особам;

визнання в Україні іноземних електронних підписів та їх сертифікатів відкритих ключів, що використовуються при наданні юридично значимих електронних послуг резидентам.

7. Обґрунтування можливості досягнення встановлених цілей у разі прийняття регуляторного акта.

Прийняття Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про електронний цифровий підпис» дозволить врегулювати відносини, що виникають при використанні електронного цифрового підпису та наданні електронних довірчих послуг.

Ризику впливу зовнішніх факторів на дію регуляторного акта немає.

Реалізація вимог запропонованого регуляторного акта не потребує додаткових витрат Державного бюджету України.

8. Очікувані результати прийняття регуляторного акта.

Вигоди	Витрати
У сфері держави	
Підвищення ефективності державного регулювання, контролю за додержанням законодавства про електронний цифровий підпис та надання електронних довірчих послуг	Витрати з державного та місцевих бюджетів відсутні
У сфері суб'єктів господарювання	
Удосконалення суспільних відносин, пов'язаних з використанням електронного цифрового підпису та наданням електронних довірчих послуг	Можливі додаткові витрати суб'єктів, які надають послуги електронного цифрового підпису
У сфері громадян	
Підвищення довіри користувачів до послуг електронного цифрового підпису, розвитку електронного документообігу	Витрати громадян відсутні

9. Оцінка ризику впливу зовнішніх чинників на дію регуляторного акта.

Немає.

10. Обґрунтування строку чинності регуляторного акта.

Відповідно до Прикінцевих положень проекту Закону строк дії акта не є обмеженим.

11. Визначення показників результативності регуляторного акта.

Основними показниками результативності регуляторного акта:

1) щодо внесення змін до Закону України «Про електронний цифровий підпис» (розділ I проекту Закону) є:

забезпечення становлення, впорядкування та подальшого розвитку системи електронного цифрового підпису на чітко визначених правових засадах, що дозволить задовольнити потреби споживачів, забезпечить захист їх прав та інтересів, гарантованих законом;

порядок реєстрації/акредитації центрів сертифікації ключів, засвідчувальних центрів на чітко визначених законодавчих засадах;

2) щодо викладення Закону України «Про електронний цифровий підпис» (розділ II проекту Закону) у новій редакції є:

визнання юридичної значимості отриманих електронних довірчих послуг та довіра фізичних та юридичних осіб до таких послуг і, як наслідок, їх активне впровадження та використання;

використання всіх можливостей інфраструктури відкритих ключів, розбудова електронних довірчих послуг для здійснення ефективного електронного урядування, у тому числі надання адміністративних послуг в електронному вигляді тощо;

визнання в Україні іноземних сертифікатів відкритих ключів та електронного підпису, що забезпечить активний розвиток транскордонного співробітництва та інтеграцію України у світовий електронний інформаційний простір.

12. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності регуляторного акта.

Базове відстеження результативності вищезазначеного регуляторного акта буде здійснюватись до дати введення в дію цього акта шляхом збору пропозицій і зауважень та їх аналізу.

Повторне відстеження – через два роки з дня введення в дію акта, в результаті якого відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження. У разі виявлення нерегульованих та проблемних питань шляхом аналізу якісних показників дії цього акта ці питання будуть врегульовані шляхом внесення відповідних змін.

Результати відстеження будуть узагальнюватись та вноситись в якості пропозицій щодо внесення змін до зазначеного регуляторного акта та/або актів законодавства у сфері електронного цифрового підпису.

Міністр Павло ПЕТРЕНКО